

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1874/2021
19.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Протић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Стојковић, адвокат из ..., ради утврђења права становања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 698/19 од 15.01.2020. године, у седници одржаној дана 19.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 698/19 од 15.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 871/18 од 12.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да она и њено малолетно дете ВВ, рођен ...2006. године, имају право становања (habitatio) на стану у ..., у ул. ... број .., стан број .. на к.п. бр. .. КО ..., а које право становања би трајало до пунолетства малолетног ВВ. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 698/19 од 15.01.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијене пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП) („Службени гласник РС“ број 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је нашао да нема места примени члана 404. ЗПП јер је ревизија дозвољена као редовна на основу члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку, али да није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, неосновано се садржином ревизије указује да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП с`обзиром на то да је другостепени суд оценио све битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, законска заступница малолетног детета ВВ (рођеног ...2006. године) била је у браку са ГГ (оцем туженог ББ) чији брак је закључен ...2006. године, а разведен правоснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 1102/14 од ...2017. године и њихово заједничко дете, малолетни ВВ, поверен је мајци, овде тужиљи на самостално вршење родитељског права и уређен је начин одржавања личних односа детета са оцем. Тужиља са мал. дететом живи у предметном стану површине 60 м² (у ул. ... бр. .. у згради која се налази на кат.парцели број .. КО ...) који је тужени стекао од свог оца - уговором о поклону, закљученим пред јавним бележником ОПУ: ...-217 дана 26.04.2017. године. Тужени станује у породичној кући са оцем, који поред куће у власништву има неколико станова које издаје у закуп. Тужиља нема право својине на неком другом усељивом објекту у којем би могла да станује. Након смрти мајке 2006. године по основу наслеђа стекла је непокретност – стан у ... површине 32 м², а који је продала 2017. године за купопродајну цену од 15.000 евра. У спорном стану тужиља са мал. дететом живи од 2009. године, када се због несугласица у браку и насиља у породици са заједничким мал. дететом иселила из куће у којој су живели са оцем детета ГГ (у ул. ... где је и сада пријављена са дететом). Овај поступак покренут је тужбом овде туженог ББ, против тужене АА пред Првим основним судом у Београду у предмету П 6393/17 дана 28.04.2017. године, ради иселења тужиље АА и мал. детета ВВ, а у току ове парнице (уз одговор на тужбу) тужиља је истакла противтужбени захтев којим је тражила да суд утврди да она и њено мал. дете ВВ, имају право становања (habitatio) на предметном стану до пунолетства мал. детета, па је разматрање по противтужби издвојено и образован предмет Првог основног суда у Београду П2 871/18.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев налазећи да тужиља и мал. дете немају право становања на стану ближе описаном у изреци. Оценили су да нису испуњени услови прописани одредбом члана 194. Породичног закона (ПЗ) јер је предметни стан (на коме се тражи утврђење права становања) тужени стекао од свог оца - уговором о поклону од 26.04.2017. године, па тај стан пре истицања овог тужбеног захтева није био у власништву родитеља са којим дете не живи - оца ГГ. При том он поседује друге станове који су у близини и које издаје у закуп.

Одредбом члана 194. Породичног закона (ПЗ) прописано је да дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану (став 1), право становања траје до пунолетства детета (став 2), немају право становања дете и родитељ ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља (став 3).

Право становања – habitatio је лична службеност из корпуса дечјих права које је установљено у циљу егзистенцијалне заштите детета, ради збрињавања детета и у интересу родитеља који врши родитељско право. За остварење овог права потребно је да буду испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 194. Породичног закона.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Правилно су нижестепени судови закључили да малолетно дете, које је поверено мајци на самостално вршење родитељског права, нема право на habitatio-становање у стану заједно са својом мајком, у смислу члана 194. Породичног закона, јер бивши супруг тужиље (отац детета) није био власник предметног стана (на коме се тражи утврђење права становања у овом поступку) пре истицања тужбеног захтева, већ је власник овог стана његов син из првог брака (тужени ББ). Наиме, из наведене законске одредбе произлази да се право становања детета и родитеља који врши родитељско право може установити само на имовини односно стану који је у власништву другог родитеља, а не и других сродника и то под одређеним условима. У конкретном случају предметни стан туженом је поклонио његов отац (бивши супруг тужиље и отац детета) уговором о поклону од 26.04.2017. године, па исти стан пре истицања овог тужбеног захтева није био у власништву родитеља са којим дете не живи ГГ, о чему је тужила (о наведеном уговору о поклону) имала сазнања, али је поставила захтев за утврђење права становања на спорном стану иако је имала могућност да тражи утврђење права становања на неком другом стану у власништву оца детета.

Следом наведеног без утицаја су наводи ревизије да је оваквом одлуком угрожено право становања мал. детета и родитеља који врши родитељско право, јер се право на habitatio-становање може остварити на стану који је у власништву другог родитеља.

Супротно наводима ревизије одредбе Конвенције о правима детета на које се указује у ревизији односе се првенствено на обавезу издржавања детета на начин који може обезбедити животне услове потребне за његов развој, те применом ових одредби, као и одредбе члана 6. став 1. и 3. Породичног закона не може се проширити круг лица на чијој се имовини може успоставити право становања у корист деце и родитеља који врше родитељско право, а који је прописан чланом 194. Породичног закона.

Осталим наводима ревизије побија се утврђено чињенично стање, па их овај суд није испитивао, будући да се утврђено чињенично стање ревизијом не може побијати у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога овај суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић